

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۱۲/۲۷

میر عبدالواحد سادات

خالق "من لاله ازادم" را گرامی میداریم

سوم جدی مصادف به سالروز جاودانه شدن یکی از بهترین فرزانه گان در جمع شور و شر پسندان می باشد ، که بخاطر پاسداری از نهال آزادی قیمت گزاف پرداخته است و پانزده سال از دوره جوانی را در پشت میله های زندان سپری و داغ حسرت شنیدن اظهار پشیمانی و کم حوصله گی را در دل سیاه استبداد گذاشته است :

هرگز نتوانم شد، آن گونه که می خواهند
خوب است همان باشم همواره که هستم من
و تا اخیر عمر به همین باور که زندگی میدان رزم است ، پایدار ماند :

زنده گی صحنه رزم است صفا آگه باش
که در آبی تو به بازوی توانا در جنگ
همو ازادخواه بزرگ را تبجیل مینماییم که در عقب میله های زندان " من لاله ازدم " را همچون نمادی برای فکر آزادی و ازادخواهی سرود ، ازاده زمانه که متکی بخود است و منت پذیر دستگیری بیگانه نیست .
به اساس نوشته های پژوهشی شاعران ورجاوند و مطرح افغانستان دوکتور اسداله حبیبی ، دوکتور لطیف ناظمی و پرتو نادری " من لاله ازادم " از اثر گذار ترین و پر شهرت ترین اشعار معاصر افغانستان است که بطور گسترده در میان آقشار مختلف مردم راه یافته و بر سلیقه شعری شاعران تاثیر ژرف داشته است . این سروده جاودان برای شاگردان معارف وقت پر خاطره و نوستالژیک می باشد .

" من لاله ازادم " با موسیقی کشور عجین شده و در صدای ملکوتی هنرمندان بزرگ از زنده یاد استاد برشنا تا محترم احمد ولی ، جناب استاد مددی و خانم ازاده و ... بازتاب گسترده یافته است .

محمدابراهیم صفا فرزند مرحوم ناظر صفرمحمدخان امین الاطلاعات زمان امیر حبیب الله خان و نواسه محمد اعظم خان یوسفزائی از متنفذین دشمن استعمار حومه گلگت چترال هم میباشد که در تهاجم انگلیس از بین رفته و خانه و کاشانه شان نابود گردیده است .

ازین خانواده درد آشنا ، ازیخواهان بزرگ همانند محمد انورخان بسمل و محمد ابراهیم صفا و برادر کوچکترشان ، محمد اسماعیل " سودا " (که در زندان وفات یافت) و سایر اعضای فامیل شان محمد اسلم بسمل زاده ، محمد طاهر بسمل زاده ، محمد نعیم بسمل زاده ، محمد هاشم اختر و محمد اکبر اختر نیز سالها زجر زندان را متقبل شده اند .
صفای فقید متولد شهر کابل و از فارغان لیسه عالی حبیبیه است که در هند نیز تحصیل نموده و به به زبان های انگلیسی ، فرانسوی ، اردو و عربی تسلط داشت و نوشته ها ، آثار تحقیقی و ترجمه های از او باقی مانده است که نمایانگر تسلط شان بر ابعاد مختلف علم و فلسفه است .

زنده یاد صفا سند بسیار معتبر و پر ارزش تاریخی «کشف الحال نادر به قلم اعلیحضرت امان الله خان» منتشره در جراید اردوی هند در هنگام سلطه استبدادی جنرال نادر را به دری ترجمه و درجوزای سال (۱۳۵۷) در روزنامه انیس منتشر نموده است که توسط فرهنگی نستوه قاسم اسمایی بازتایپ و تدوین دیجیتالی و در سایت راه پرچم نشر گردید .

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولی

نشر این کتاب باب بحث های وسیع را در میان هموطنان علاقمند حقائق تاریخ کشور بوجود آورد و دانشمندان گرامی کاندید اکادمیسین سیستانی ، دوکتور سید عبدالله کاظم ، احسان لمر ، داکتر زمانی و تعداد دیگر نوشته های ارزشمند را در معرفی شاه امان اله و نهضت امانی بنشر رسانیده اند .
خوشبختانه پسر ارجمند زنده یاد صفا ، جناب محمد یوسف صفا در فیسبوك حضور دارد و در نشر اشعار و آثار شاعر فقید و ازادخواه سترگ افغانستان که نام بزرگش جاودان باد ، کوشا می باشد .

من لاله آزادم ، خود رویم و خود بویم
در دشت مکان دارم ، همفطرت آهویم
آبم نم باران است ، فارغ ز لب جویم
تنگ است محیط آنجا ، در باغ نمی رویم
من لاله آزادم ، خود رویم و خود بویم
از خون رگ خویش است ، گر رنگ به رخ دارم
مشاطه نمی خواهد زیبایی رخسارم
بر ساقه ی خود ثابت ، فارغ ز مددکارم
نی در طلب یارم ، نی در غم اغیارم
من لاله آزادم ، خود رویم و خود بویم
هر صبح نسیم آید ، بر قصد طواف من
آهو برهگان را چشم ، از دیدن من روشن
سوزنده چراغ استم ، در گوشه ی این مامن
پروانه بسی دارم ، سرگشته به پیرامن
من لاله آزادم ، خود رویم و خود بویم
از جلوه سبز و سرخ ، طرح چمنی ریزم
گشته است ختن صحرا ، از بوی دل آویزم
خم می شوم از مستی ، هر لحظه و می خیزم
سر تا به قدم نازم ، پا تا به سر انگیزم

د پانوی شمیره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

من لاله آزادم ، خود رویم و خود بویم
جوش می و مستی بین، در چهره گلگونم
داغ است نشان عشق، در سینه پرخونم
آزاده و سرمستم ، خو کرده به هامونم
رانده ست جنون عشق، از شهر به افسونم
من لاله ی آزادم ، خود رویم و خود بویم
از سعی کسی منت بر خود نپذیرم من
قید چمن و گلشن، بر خویش نگیرم من
بر فطرت خود نازم ، وارسته ضمیرم من
آزاده برون ایم ، آزاده بمیرم من
من لاله آزادم ، خود رویم و خود بویم

با حرمت